

Läget på de globala energimarknaderna

Vecka 10, 2018

Sammanfattning

Oljepriserna fortsätter att dras uppåt av OPEC:s med fleras produktionsminskningsavtal, samtidigt som en stigande amerikansk produktion, prognoser om rekordvolym och ökande amerikanska lager pressar priserna nedåt.

Större delar av den europeiska naturgasmarknaden präglas för närvarande av det kalla vädret vilket har resulterat i stigande priser, sjunkande lagervolymer och minskat utbud. Lagernivåerna, som utgör bulken och flexibiliteten i det europeiska gassystemet, har sjunkit kraftigt under de senaste dagarna.

Priserna på både gas och kol har minskat de senaste två veckorna. Även elpriserna på kontinenten har minskat under denna period. Marginalerna för båda kraftslagen har således också minskat och därmed inte triggat bränslebyte från kol till gas något ytterligare under dessa två veckor.

2018-03-07

Innehåll

Oljemarknaderna	2
Nyheter i korthet: Olja	3
Naturgasmarknaderna	5
Nyheter i korthet: Naturgas	7
Europeisk kraftproduktion	9

Priser vid stängning den 2018-03-05

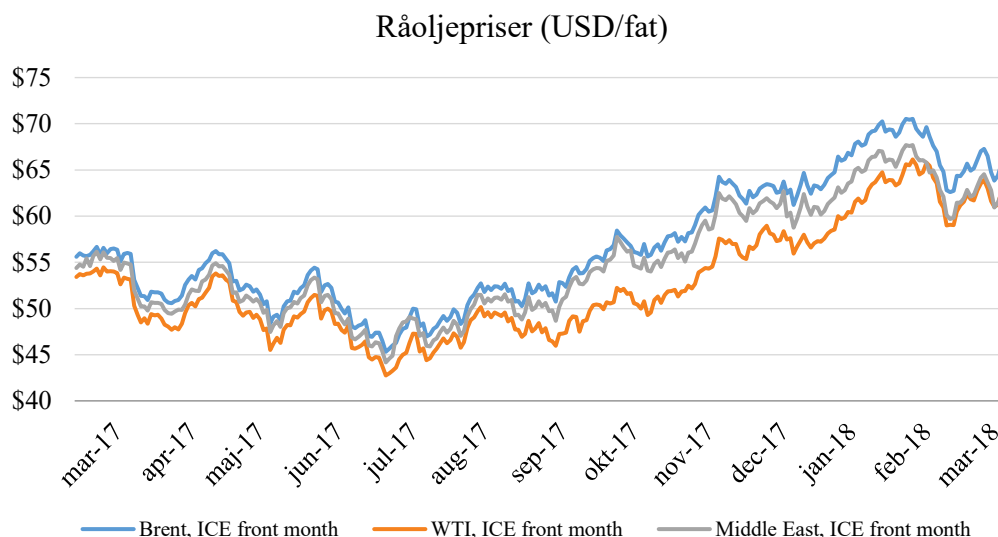
Olja	ICE Brent, front month		
	65,54	USD/fat	↓
Naturgas	ICAP TTF, day ahead		
	20,3	EUR/MWh	↑
Kol	ICE AP12, front month		
	80,05	USD/ton	↓
Utsläppsrätter	ICE EUA, Dec contract		
	10,36	EUR/ton	↑

Den 20 mars bjuder Energimyndighetens Forum för globala energifrågor tillsammans med World Energy Council Sweden in till ett **frukostseminarium om den tyska energipolitiska situationen**.

För mer information se <http://www.energimyndigheten.se/energiforum>

Oljemarknaderna

Oljepriserna fortsätter att dras uppåt av OPEC:s med fleras produktionsminskningsavtal, samtidigt som en stigande amerikansk produktion, prognoser om rekordvolym och ökande amerikanska lager pressar priserna nedåt.

Källa: Montel.

Under de två senaste veckorna har benchmarkpriserna WTI och Brent fortsatt att handlas i ett relativt jämt intervall och marknaden är något avvaktande. Samtidigt har en starkt dollar också pressat oljepriserna, eftersom olja handlas i amerikanska dollar. Dollarn stärktes ytterligare när den amerikanska centralbankens ordföranden Jerome Powell meddelade att centralbanken fortsatt avser att höja reporäntan tre gånger under 2018, även om dollarn fortsatt är relativt om jämfört med det gångna året.

Den amerikanska energimyndigheten EIA meddelade sista veckan i februari att de amerikanska lagernivåerna har sjunkit med 1,6 miljoner fat, vilket stärkte priserna. Det var första gången lagren sjönk på fyra veckor och parallellt visade statistik att amerikansk export låg nära rekordnivåer när exporten ökade med 2 miljoner fat per dag. Förra veckan ökade dock lagren ökat med 3 miljoner fat, vilket har fått priserna att sjunka i respons.

Priseffekten av en stark amerikansk produktion och lagersituation har dämpats något av en minskad export från Libyen, där volymer från Mellitah-terminalen begränsades till följd av protester från arbetstagare vid El Feel-fältet. I förra veckan rapporterades om ytterligare exportminskningar när oljefältet El Sharara stängdes ner på grund av missnöje från landägare kring förorening från en rörledning.

Nyheter i korthet: Olja

NO dubblar uppskattning av arktiska reserver

Produktion/Utvinning: Norge har ökat sina uppskattningar av bevisade och potentiella offshore olje- och gasreserver efter en ny undersökning i det nordliga Barents hav.

Den norska oljedirektoratet utökade sin uppskattning av oupptäckta olje- och gasreserver i Barents hav i tisdags med 7,17 miljarder fat. Uppskattningen uppgår nu till 15,9 miljarder för att återspegla den senaste kartläggningen.

Oljedirektoratets senaste rapport estimerar oupptäckt råolja i Barents hav till 7,96 miljarder fat med tillhörande oupptäckta gasfyndigheter om uppskattningsvis 7,74 miljarder fat oljeekvivalenter, samt kondensat om 252 miljoner fat oljeekvivalenter.

Tidigare borrhningsresultat i Barents hav har varit misslyckade men förhoppningarna har ändå varit stora på att det ska finnas omfattande reserver av utvecklade resurser. Planer på expansioner i arktiska regioner har lett till invändningar från miljöorganisationer. Tidigare i februari meddelade miljöorganisationer att de lämnat in överklaganden till den högsta domstolen i Norge för att vända beslutet som tillåtit utforskningslicenser i Barents hav.

US skifferolja - en bestående huvudvärk för OPEC

Produktion/Marknad:

Produktionstillväxten i den amerikanska skifferoljeindustri kommer att tvinga OPEC-länderna att "tänka om" kring egen kapacitet, enligt IEA:s direktör Fatih Birol. Han presenterade IEA:s

senaste medellånga prognos för de internationella energimarknaderna på den årliga CERAWeek-konferensen i Houston, USA och tillade att "etablerade producenter kommer behöva genomföra omfattande anpassning av sina produktionsplaner fort, i ljuset av den enorma produktionstillväxten i USA". På en följdfråga från nyhetsbyrån Bloomberg om vilka länder som ingick i skaran av etablerade producenter tillade Birol att alla OPEC-medlemmar räknades som etablerade.

IEA:s nyligen publicerade medellånga prognos kan dessutom visa sig vara för konservativ vad gäller amerikansk produktionstillväxt, om nuvarande prisnivåer håller i sig, enligt Birol, då IEA har baserat sin prognos på ett snittoljepris om USD58 per fat fram till 2023, väl under nuvarande nivåer kring USD65 per fat. Förutom en skarpt stigande oljeproduktion i USA förväntar sig IEA en hög tillväxt från Brasilien och Kanada, vilket totalt sett kommer att pressa OPEC-länderna och deras bundsförvanter som 2016 gemensamt beslutade om produktionsminskningar. Minskningarna skulle från början enbart gälla i runt 6 månader, men har nu förlängts från mitten av 2017 till slutet av 2018, även om en omvärdering är möjlig i anslutning till OPEC:s ministermöte i juni.

Innan OPEC och Ryssland kunde enas med flera mindre producenter om gemensamma minskningar i råoljeproduktionen deltog länderna i en ekonomiskt kostsam kamp om marknadsandelar som drev ned priset efter att det först fallit i mitten av 2014 på grund av ett strukturellt överutbud. Det

överutbudet orsakades av den första vågen skarpt stigande amerikansk skifferoljeproduktion och när nu en andra våg ser ut att ta form riskerar OPEC-länderna och Ryssland att möta ett nytt strukturellt överutbud medan de genom sina produktionsminskningar abdikerat från en del av vad de betraktar som sina rättmätiga marknadsandelar. Den accelererande produktionen från USA:s skifferformationer kan därmed snart börja leda till ett behov hos just de etablerade producenter som minskade sin produktion att börja höja den igen, för att inte på konstgjord väg hålla upp priset och därmed göra investeringar i USA mer lönsamma än de redan visat sig vara.

Samtidigt är, som skrivits tidigare i detta nyhetsbrev, livslängden på skifferoljekällor kort och nya källor måste ständigt borrar i snabb takt för att hålla produktionsnivåerna konstanta eller växande. Mot slutet av 2020-talet kommer det alltså förmodligen behövas ny produktionskapacitet från oljekällor utanför USA, enligt IEA, något som oljebolag idag investerar alltför lite i, enligt Birol. Tidshorisonten kan verka lång, men 10-åriga projekt är inte ovanligt för exempelvis offshore-produktion, särskilt inte i djupa, eller ultradjupa vatten.

Venezuelas produktion på randen till kollaps?

Produktion/Politik: Venezuelas oljeproduktion förväntas falla till sin lägsta nivå sedan 1940-talet under de kommande 6 åren, enligt en prognos från det internationella energigorganet IEA. Landet har kroniskt underfinansierat sin

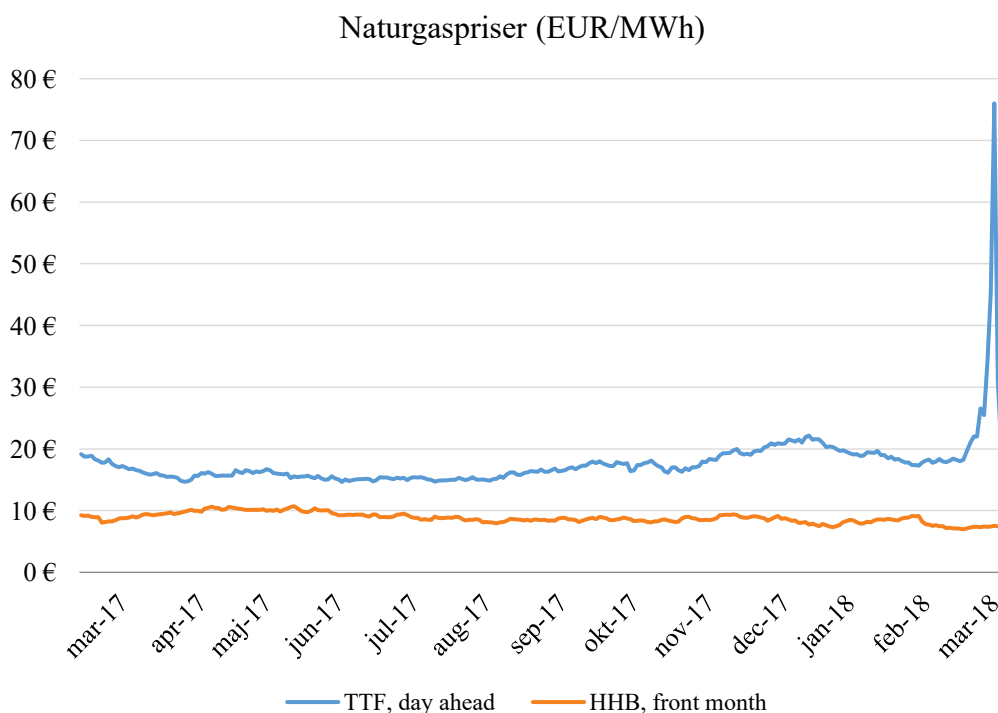
oljeindustri och det statliga oljebolaget PDVSA har sedan något decennium lidit av tilltagande kompetensflykt, s.k. brain-drain. Venezuela har under ledning av tidigare presidenten Hugo Chavez dessutom intecknat en mycket stor del av landets oljeexport i flera år framöver, i utbyte mot lån som sedan inte kommit bolaget till del i egenskap av välbehövligt underhålls- och investeringskapital. Chavez efterföljare, nuvarande president Nicolas Maduro, har fortsatt att åderlåta PDVSA på pengar med följderna att Venezuela lider av djupa cash flow-problem då landet inte får intäkter för stora delar av sin export men samtidigt, på grund av fallande inhemsk produktion, får det allt svårare att möta sina åtaganden.

Det grovt misskött PDVSA har dessutom under senare år haft allt högre krav på sig att upprätthålla produktionen trots uteblivna anslag för underhåll, vilket lett till stressade och misskött reservoarer och ett tilltagande antal oljefält med reservoarer vars utvinningsbarhet permanent har skadats. Venezuelas produktion föll under förra året med runt 270 000 fat per dag, men förväntas i IEA:s senaste medellånga prognos att falla med ytterligare 650 000 fat per dag till 1,1 miljoner fat per dag år 2023. I slutet av detta år förväntas Venezuela producera runt 1,38 miljoner fat per dag, vilket är den lägsta produktionsnivån landet haft sedan tidigt 1950-tal. Venezuela producerade som mest runt 3,4 miljoner fat per dag 1998.

Naturgasmarknaderna

De senaste veckorna har speglats av stark efterfrågan till följd av rekordlåga temperaturer i nordvästra Europa. I förra veckan gjorde den höga efterfrågan och oförutsedda utbudsbegränsningar att priserna på den brittiska hubben NBP och den nederländska hubben TTF ökade kraftigt. Den 1 mars stängde NBP (day ahead) på hela 230 pence per therm men priset gick sedan ned något för att stränga veckan på 78 pence per therm. TTF (day ahead) uppgick till EUR76 per MWh på torsdagen för att sedan sjunka till EUR28,5 per MWh vid stängning på fredagen.

Ett något mildare väder under den här veckan har sänkt priserna något. i slutet av februari utlyste Danmark krisnivå på grund av obalans i det danska gassystemet. Situationen i Danmark har sedermera påverkan även den svenska marknaden, se mer under Nyhet i korthet.

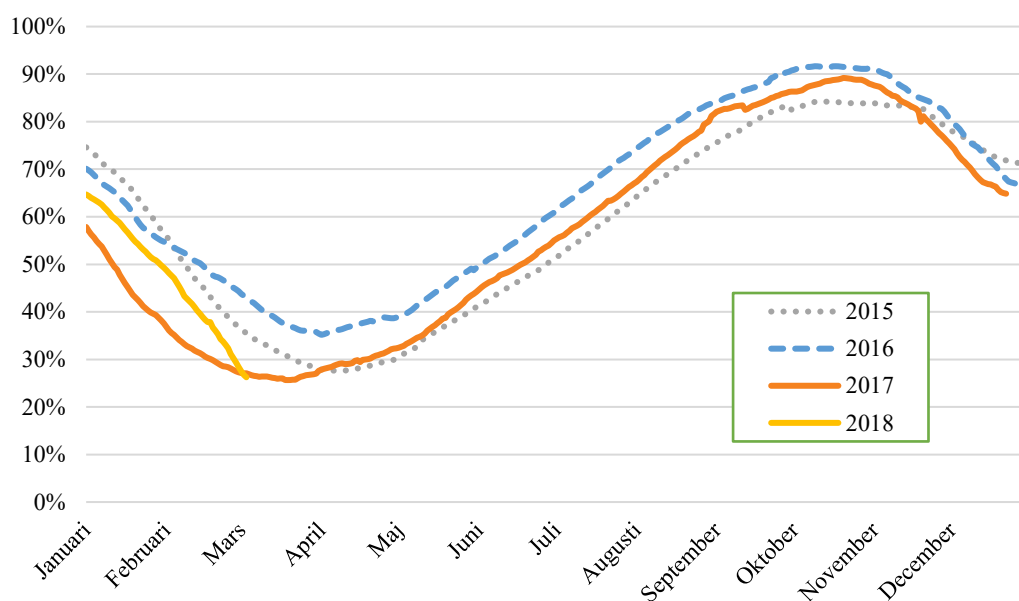
Källa: Montel.

Flöden från Norge uppgick i förra veckan till strax under 0,32 miljarder kubikmeter per dag, vilket var 181 miljoner kubikmeter per dag lägre jämfört med samma vecka förra året. De norska flödena påverkades av oplanerade bortfall i Osebergfältet. Också problem i infrastrukturen påverkade flödena negativt. De ryska flödena till nordvästra Europa låg strax under 0,18 miljarder kubikmeter per dag under förra veckan, vilket var 18 miljoner kubikmeter per dag högre jämfört med samma vecka 2017, dock en minskning om 25 miljoner kubikmeter per dag jämfört med veckan innan.

Det kalla vädret och begränsningar i rörledningsvolymerna ledde till att LNG-volymer ökade förra veckan. Under förra veckan uppgick nordvästra Europas import av LNG till

totalt 0,25 miljarder kubikmeter, vilket kan jämföras med en import om 0,1 miljarder kubikmeter under veckan innan. Återförgasningen steg med i genomsnitt 79 miljoner kubikmeter per dag. det är en relativt kraftig ökning jämfört med veckan innan på återförgasning uppgick till 24 miljoner kubikmeter per dag och 26 miljoner kubikmeter högre jämfört med samma vecka förra året.

Fyllnadsgrad gaslager EU totalt

Källa: GSE minus strategiska reserver.

Europeiska lager minskade med 6,4 miljarder kubikmeter, vilket kan jämföras med en minskning om 2 miljarder kubikmeter under samma vecka förra året. Lagren i nordvästra Europa föll med hela 4,3 miljarder kubikmeter förra veckan, vilket kan jämföras med 1 miljarder kubikmeter 2017.

Nyheter i korthet: Naturgas

Energimyndigheten utfärdar krisnivå: tidig varning

Marknad: Energimyndigheten beslutade i samråd med den svenska TSO:n Swedegas, den 1 mars 2018, att utlysa krisnivå: tidig varning enligt Europaparlamentets och rådets förordnings (EU) 2017/1938, definition av krisnivå samt Nationell Krisplan för Sveriges naturgasförsörjning. Tidig varning syftar till att uppmärksamma marknaden på att den nuvarande försörjningssituationen kan komma att bli ansträngd om inte marknadsbaserade åtgärder vidtas för att återbalansera systemet. Inga leveranser påverkas av tidig varning.

Bakgrunden till beslutet var obalans i det västsvenska naturgassystemet i och med det fortsatt kalla vädret. Trycket i transmissionsnätet sjönk den 28 februari och marknaden reagerade inte som kan förväntas på händelsen. Därmed utlystes tidig varning i Sverige.

Utlysningen av tidig varning tillsammans med Swedegas åtgärd om att minska intervallet för Flexibiliteten i transmissionsnätet resulterade i att det svenska transmissionssystemet nu är i balans, då marknaden reagerade i enlighet med de åtgärder som vidtogs. Trycket i transmissionsnätet har under helgen varit stabilt. Dock bibehåller Energimyndigheten krisnivå: tidig varning med anledning av förändrad försörjningssituation i Danmark som utlyste krisnivå: tidig varning den 27 februari. Danska TSO:n Energinet.dk rapporterar fortsatt sjunkande lagernivåer. Energimyndigheten har gjort bedömningen att försörjningsläget på den danska marknaden kan komma att

påverka det svenska naturgassystemet. De danska leveranserna till Sverige har inte påverkats av marknadssituationen i Danmark.

Den avgörande faktorn för hur försörjningssituationen i nordvästra Europa kommer utvecklas är vädret.

Ryssland stoppar leveranser till Ukraina

Politik/Marknad: Stockholms skiljedomstol har beslutat att det statligt ägda ryska gasföretaget Gazprom är skyldigt 2,56 miljarder dollar i ersättning till statliga ukrainska Naftogaz Ukrainy för uteblivna transitvolymen under befintligt avtal. Företagen har länge haft meningsskiljaktigheter kring ett tioårigt leverans- och transitkontrakt som signerades 2009 och flera processer har pågått i Stockholms skiljedomstol.

Naftogaz har bland annat beskyllt Gazprom för uteblivna transitvolymen, medan Gazprom på sin sida har beskyllt Naftogaz för uteblivna betalningar. Stockholms skiljedomstol meddelade i förra veckan den slutliga domen gällande just transitvolymerna. Domen är inte offentlig och både Naftogaz och Gazprom har tidigare i processen utropat sig till vinnare. Domstolen har dock gett Naftogaz rätt till att transitvolymerna har varit lägre än avtalat. Ukraina fick dock inte medgiva för sin begäran om högre transittariffer inom ramen för det befintliga kontraktet.

Rysslands energiminister Alexander Novak har enligt den Europeiska Kommissionen försäkrat att rysk gas till EU inte är hotat på något sätt, även om den inte kommer att levereras via

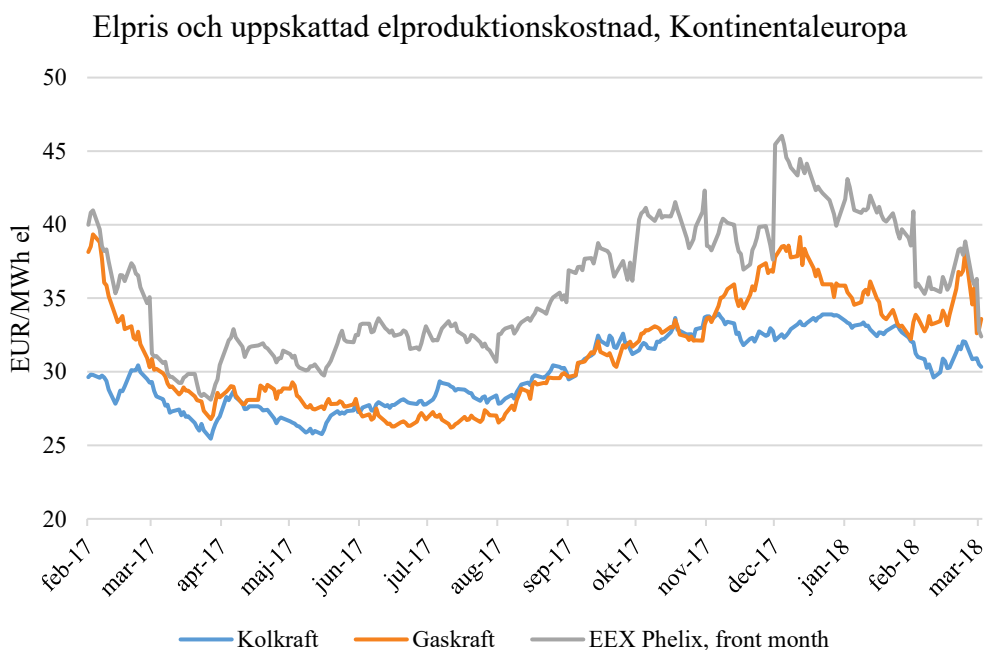
Ukraina. Naftogaz har dock varnat den europeiska kommissionen om en möjlig krissituation till följd av att Gazprom har sänkt trycket in i det ukrainska gasnätet, vilket försämrar Naftogaz möjlighet att leverera gas till europeiska köpare. Kommissionen har gjort bedömningen att dispyten inte kommer att påverka försörjningstryggheten för gas på kort sikt.

Gazprom har dock hävdad att man kommer överklaga domstolens beslut och

har informerat EU-kommissionen att man vill avsluta både transit- och leveransavtal till Naftogaz. Tidigare i förra veckan ska Gazprom också ha återbetalat en förbetalning från Naftogaz för gasvolymen med leverans den 1 mars, eftersom man inte är överens om villkoren. Enligt Stockholms skiljedomstol ska dock Naftogaz köpa minst 4 miljarder kubikmeter rysk gas årligen under 2018–2019.

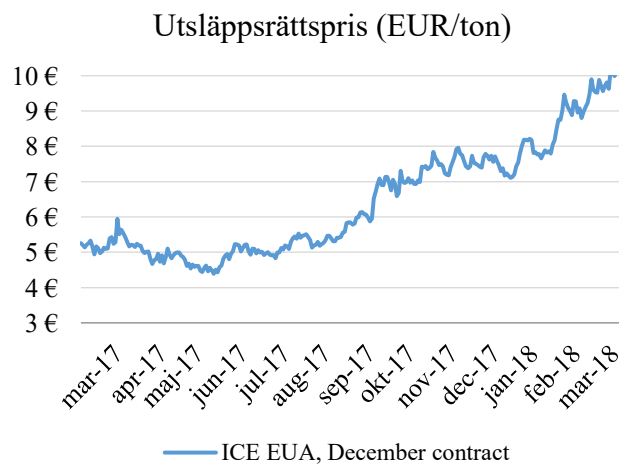
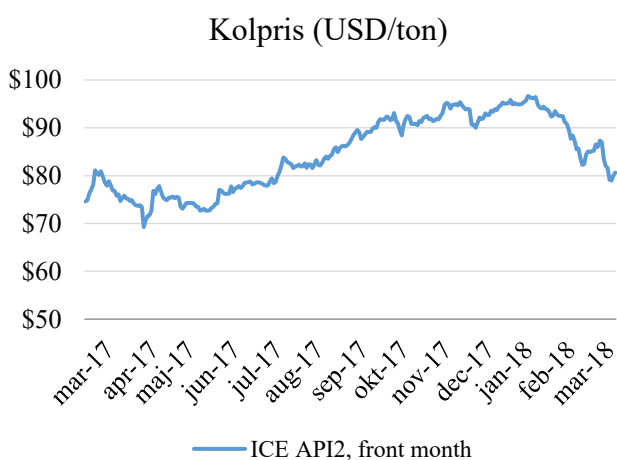
Europeisk kraftproduktion

Den senaste tvåveckorsperioden har kolpriserna sjunkit till strax under 80 USD per ton. Minskningen kommer delvis som en konsekvens av sjunkande gaspriser vilket minskat efterfrågan på kol.

Källa: Montel.

Ytterligare anledningar till det sjunkande kolpriset kan förklaras av spekulativa handlare på kolmarknaden samt att kinesisk efterfrågan på importerad kol under denna period också varit låg då lagernivåerna varit höga.

Källa: Montel.

De senaste två veckorna har priserna för utsläppsrätter sålts för omkring EUR10 per ton. Marknaden stängde över EUR10 per ton i februari för första gången på över sex år. Analytiker menar på att pristrenden kommer att fortsätta att vara ökande men att de höga priserna delvis kan förklaras av att Europeiska unionens råd nu formellt antagit reformerna för utsläppsmarknadens kommande tredje handelsperiod samt att kallt väder från Sibirien ökat efterfrågan på bränslebaserad kraftproduktion. Under februari handlades utsläppsrätter för mellan EUR8,62 till 10,29 per ton och det genomsnittliga stängningspriset var EUR9,5 per ton.